26 Νοεμβρίου 2026

Αρχιμανδρίτης π. Αλέξιος Γιαννιός: Πέφτουμε και σηκωνόμαστε – Η μετάνοια ως έργο ζωής

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Όταν πορευθούμε ιδιαίτερα σε αυτήν την ευλογημένη περίοδο, με τις τόσες ευκαιρίες των εορτών των μεγάλων αγίων, με τις τόσες ευκαιρίες από τα παραδείγματα αυτής της ζωής των αγίων μας, τότε πραγματικά θα αφυπνιστούμε, θα ξυπνήσουμε, θα ζητήσουμε το έλεος του Θεού. Και όταν εμείς κάνουμε ένα βήμα προς Εκείνον, τότε Εκείνος θα έλθει.

Ιερά αγρυπνία τελέστηκε την Τετάρτη 25 Νοεμβρίου (Αλυπίου οσίου, Νίκωνος του μετανοείτε, Στυλιανού Παφλαγόνος, Γεωργίου νεομάρτυρος του Χιοπολίτου), στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στην οποία ιερούργησε και κήρυξε τον θείο λόγο, ο Αρχιμανδρίτης π. Αλέξιος Γιαννιός, κληρικός της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Η αγρυπνία και η ομιλία εντάσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...».

Με αφορμή τη μνήμη των αγίων που τιμά σήμερα η Εκκλησία, ο π. Αλέξιος στο κήρυγμα του αναφέρθηκε στη μετάνοια ως διαρκή τρόπο ζωής του χριστιανού. Μέσα από τη ζωή και την ασκητική πορεία τους προβάλλεται η ανάγκη του πνευματικού αγώνα, της εγρήγορσης, της προσευχής και, κυρίως, της συνεχούς μετάνοιας.

Αρχικά, επεσήμανε ότι η Εκκλησία, τιμώντας καθημερινά τους Αγίους, τους Οσίους και τους Μάρτυρες, προσφέρει στους πιστούς ζωντανά παραδείγματα προς μίμηση. Οι Άγιοι δεν ήταν διαφορετικοί από τους υπόλοιπους ανθρώπους. Ήταν άνθρωποι με τις ίδιες ανθρώπινες αδυναμίες και πάθη, οι οποίοι όμως, με την επιμονή, την άσκηση και τον πνευματικό τους αγώνα, κατόρθωσαν να καθαρθούν και να αποκτήσουν τις θεόσδοτες αρετές.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στους τέσσερις Οσίους που τιμώνται, καθένας από τους οποίους ακολούθησε διαφορετικό δρόμο άσκησης. Ο Όσιος Αλύπιος και ο Όσιος Στυλιανός υπήρξαν στυλίτες, αφιερώνοντας τη ζωή τους στην προσευχή και στην αυστηρή άσκηση επάνω στον στύλο. Υπομένοντας τις δυσκολίες της φύσης, τον καύσωνα της ημέρας και το ψύχος της νύχτας, αγωνίστηκαν για την κάθαρση της ψυχής τους και την πνευματική ένωσή τους με τον Χριστό. Ο Όσιος Νίκων ο Μετανοείτε αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του στο κήρυγμα της μετάνοιας, καλώντας αδιάκοπα τους ανθρώπους να αλλάξουν τρόπο ζωής και να επιστρέψουν στον Θεό. Ο Όσιος Ακάκιος, από την άλλη πλευρά, αναδείχθηκε υπόδειγμα υπακοής. Η χαρακτηριστική διήγηση για εκείνον καταλήγει στη φράση ότι «τα τέκνα της υπακοής ποτέ δεν πεθαίνουν», υπογραμμίζοντας την πνευματική αξία της υπακοής και της ταπείνωσης.

Στη συνέχεια, ο π. Αλέξιος τόνισε ότι η ασκητική ζωή δεν αφορά αποκλειστικά τους μοναχούς και τους ερημίτες, αλλά όλους τους χριστιανούς. Η νηστεία, η προσευχή, η εγκράτεια και η σωφροσύνη αποτελούν αρετές που καλείται να καλλιεργεί κάθε πιστός, ανάλογα με τις δυνατότητές του και τις υποχρεώσεις του. Η πνευματική ζωή απαιτεί καθημερινή προσπάθεια, αυτοέλεγχο και αγώνα εναντίον των παθών. Σκοπός είναι ο άνθρωπος να απομακρυνθεί από την αμαρτία και να αποκτήσει ουράνιο φρόνημα.

Βασικός κίνδυνος για τον άνθρωπο είναι η πνευματική αμέλεια. Γι’ αυτό ο χριστιανός οφείλει να βρίσκεται σε διαρκή πνευματική εγρήγορση, προστατεύοντας τον εαυτό του με την προσευχή, τη νηστεία, την εγκράτεια και τη μετάνοια.

Ιδιαίτερα αναφέρθηκε ο π. Αλέξιος στην αντίφαση ανάμεσα στην αγωνία των ανθρώπων για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων φυσικών καταστροφών και πολεμικών γεγονότων και στην αδιαφορία τους για την πνευματική τους προετοιμασία. Ενώ πολλοί φροντίζουν να συγκεντρώσουν τρόφιμα και να ετοιμάσουν σακίδια έκτακτης ανάγκης για δύσκολες περιστάσεις, ελάχιστοι ενδιαφέρονται να προσέλθουν στο μυστήριο της Ιεράς Εξομολογήσεως, να συμφιλιωθούν με τον Θεό και τους συνανθρώπους τους και να προετοιμάσουν την ψυχή τους. Η πραγματική προετοιμασία δεν είναι μόνο υλική αλλά πρωτίστως πνευματική.

Ο άνθρωπος δεν γνωρίζει πότε θα ολοκληρωθεί η επίγεια ζωή του και γι’ αυτό δεν πρέπει να αναβάλλει τη μετάνοια. Κάθε πρωί οφείλει να θυμάται ότι ενδεχομένως να μη φτάσει το βράδυ και κάθε βράδυ ότι μπορεί να μη ζήσει μέχρι το επόμενο πρωί. Η προσωπική κρίση πραγματοποιείται κατά τη στιγμή του θανάτου, ενώ η μέλλουσα κρίση θα γίνει στον χρόνο που γνωρίζει μόνο ο Θεός. Επομένως, ο πιστός χρειάζεται να ζητά καθημερινά το έλεος του Θεού, να εξομολογείται τις αμαρτίες του και να λαμβάνει τη συγχώρηση μέσω του μυστηρίου της Εξομολογήσεως.

Ο π. Αλέξιος υπογράμμισε ότι ο Θεός είναι αγάπη, αλλά και δικαιοσύνη. Εκείνος που φεύγει από τη ζωή μετανοημένος, εξομολογημένος, κοινωνημένος και συμφιλιωμένος με τους συνανθρώπους του δεν έχει λόγο να φοβάται τον θάνατο. Αντίθετα, ο θάνατος μπορεί να γίνει μετάβαση από την επίγεια δοκιμασία στην πραγματική ζωή κοντά στον Θεό. Επεσήμανε ωστόσο, ότι σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση, μετά θάνατον δεν υπάρχει δυνατότητα μετάνοιας. Γι' αυτό η ευκαιρία της πνευματικής αλλαγής πρέπει να αξιοποιείται όσο ο άνθρωπος βρίσκεται στη ζωή.

Καθώς πλησιάζει η εορτή των Χριστουγέννων, οι πιστοί καλούνται να μην περιορίζουν τη νηστεία μόνο στην αποχή από συγκεκριμένες τροφές. Η ουσιαστική νηστεία περιλαμβάνει την απομάκρυνση από τα πάθη, την εξομολόγηση, τη συγχώρηση και την ειλικρινή επιστροφή στον Θεό. Η ψυχή χρειάζεται να καθαριστεί από την αμαρτία, ώστε να υποδεχθεί τον Χριστό με καθαρή καρδιά. Ο Θεός δεν επιβάλλει τη σωτηρία στον άνθρωπο· απαιτείται και η δική του ελεύθερη προσπάθεια και επιθυμία.

Στο τέλος ο π. Αλέξιος αναφέρθηκε στο παράδειγμα του μοναχού,, ο οποίος, όταν ρωτήθηκε τι κάνουν οι μοναχοί μέσα στο μοναστήρι, απάντησε: «Εμείς πέφτουμε και σηκωνόμαστε». Με αυτή τη φράση συνοψίζεται ολόκληρο το νόημα της χριστιανικής ζωής. Ο άνθρωπος είναι αδύναμος και ενδέχεται να πέφτει επανειλημμένα στην αμαρτία, όμως δεν πρέπει να απελπίζεται. Οφείλει κάθε φορά

να σηκώνεται, να ζητά το έλεος του Θεού και να συνεχίζει τον αγώνα του.

Και ολοκλήρωσε το κήρυγμα του με τη διδασκαλία του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου, σύμφωνα με την οποία η μετάνοια σημαίνει να αμαρτήσει κανείς χίλιες φορές και να μετανοήσει χίλιες μία. Το τελικό μήνυμα είναι σαφές: η μετάνοια δεν αποτελεί μια στιγμιαία πράξη, αλλά ένα διαρκές έργο ζωής. Σκοπός είναι ο θάνατος να βρει τον άνθρωπο όχι στην πτώση, αλλά στην ανάσταση, δηλαδή σε κατάσταση μετάνοιας, συμφιλίωσης και πνευματικής ετοιμότητας ενώπιον του Θεού.

«Όταν πορευθούμε ιδιαίτερα σε αυτήν την ευλογημένη περίοδο, με τις τόσες ευκαιρίες των εορτών των μεγάλων αγίων, με τις τόσες ευκαιρίες από τα παραδείγματα αυτής της ζωής των αγίων μας, τότε πραγματικά θα αφυπνιστούμε, θα ξυπνήσουμε, θα ζητήσουμε το έλεος του Θεού. Και όταν εμείς κάνουμε ένα βήμα προς Εκείνον, τότε Εκείνος θα έλθει.»